PROCES-VERBAL nr. 4

al ședinței ordinare
a Consiliului Regional pentru Dezvoltare (CRD) Sud

23 septembrie 2021 *or. Cimișlia*

Total membri ai CRD Sud	**- 31 persoane**
Membri ai CRD Sud prezenți	**- 20 persoane**
Membri ai CRD Sud absenți	**- 11 persoane**

Modul de desfășurare:

Ședința a fost desfășurată **cu prezență fizică a membrilor CRD Sud,** în incinta Consiliului Raional Cimișlia, or. Cimișlia, bd. Ștefan cel Mare, 12, cu respectarea tuturor măsurilor igienco-sanitare de bază pentru protejarea împotriva COVID-19 și pentru prevenirea răspândirii SARS-CoV-2.

Mersul ședinței

Dna Luminița Netedu, specialistă în comunicare și relații cu APL/CRD din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, a anunțat că la ședință sunt prezenți 20 membri ai CRD Sud și că ședința este deliberativă.

Prezidează ședința: Dl Nicolae Gorban, președintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare (în continuare CRD) Sud.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la Raportul de progres privind implementarea Strategiei de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020, conform Planului de acțiuni provizoriu, în perioada ianuarie-septembrie 2021.

2. Cu privire la rezultatele evaluării proiectelor implementate de ADR Sud din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională.

3. Cu privire la progresul înregistrat în implementarea proiectului "Suport pentru Consiliul Regional pentru Dezvoltare (CRD) din Regiunea de Dezvoltare Sud".

4. Cu privire la progresul înregistrat în implementarea proiectului "Renașterea meșteșugurilor autentice populare - moștenire culturală comună ca punct focal pentru dezvoltarea economică și turistică durabilă".

5. Cu privire la alegerea președinților și vicepreședinților Comisiilor Regionale Sectoriale din cadrul CRD Sud.

6. Cu privire la Raportul auditului performanței implementării Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională (SNDR) pentru anii 2016–2020, prezentat în cadrul ședinței Curții de Conturi.

Dl Nicolae Gorban, președintele CRD Sud, a declarat ședința deschisă și a adus la cunoștință chestiunile incluse în ordinea de zi.

Alte propuneri la ordinea de zi nu au fost și Dl Nicolae Gorban a supus-o votului.

S-a votat: **Pro – 20** **Contra - 0** **Abținut – 0**

Ordinea de zi a fost aprobată.

Președintele ședinței a demarat procesul de examinare a chestiunilor din ordinea de zi, oferind cuvântul raportorilor pentru prezentarea proiectelor de decizii.

1. S-a examinat chestiunea: Cu privire la Raportul de progres privind implementarea Strategiei de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020, conform Planului de acțiuni provizoriu, în perioada ianuarie-septembrie 2021.

Dna Anastasia Rusu, șefa Secției planificare și cooperare regională din cadrul ADR Sud, a prezentat un Raport amplu privind realizarea Planului provizoriu de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională (SDR) Sud 2016-2020, enunțând activitățile realizate de către Agenție în perioada ianuarie – septembrie 2021.

Responsabila din cadrul ADR Sud a specificat că Planul de acțiuni privind implementarea SDR Sud pentru anul 2021 este unul provizoriu din considerentul că Strategia de Dezvoltare Regională 2016- 2020 și-a finalizat aplicabilitatea, însă pentru a asigura realizarea activităților restante și pentru asigurarea continuității activităților de implementare a acesteia până la aprobarea SNDR Moldova 2021-2027 a fost aprobat un plan de acțiuni provizoriu care a determinat acțiunile ADR Sud pentru anul 2021.

Doamna Rusu a menționat, de asemenea, că Planul de implementare a SDR Sud pentru anul 2021 a fost structurat conform celor trei obiective specifice stabilite în SDR Sud 2016-2020, și anume:

1. ***Asigurarea accesului la servicii și utilități publice de calitate;***
2. ***Creștere economică echilibrată și durabilă;***
3. ***Consolidarea guvernanței regionale.***

În continuare, raportoarea a menționat măsurile și acțiunile care au fost intreprinse de angajații ADR Sud pentru realizarea fiecărui obiectiv specific în parte, punctând că aceste acțiuni au ținut de următoarele domenii prioritare:

- *Implementarea politicii regionale și cooperare externă;*
- *Managementul integrat al proiectelor;*
- *Evaluarea impactului proiectelor regionale implementate;*
- *Dezvoltarea capacităților actorilor de dezvoltare regională;*
- *Cooperare pentru dezvoltare și atragerea investițiilor;*
- *Vizibilitate, comunicare și transparență.*

Dna Luminița Netedu a anunțat că la ședință s-a mai alăturat o persoană – Dna Natalia Suditu, astfel încât la ședință participă deja 21 de membri ai CRD Sud.

În cele ce urmează, în calitate de coraportor pe prima chestiune, **Dl Andrei Popușoi, șeful Secției Managementul integrat al proiectelor** a ADR Sud, întru completarea Raportului de progres privind implementarea Strategiei de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020, conform Planului de acțiuni provizoriu, a prezentat în Raportul de progres privind implementarea proiectelor în Regiunea de Dezvoltare Sud, în perioada ianuarie-septembrie 2021.

Dna Luminița Netedu a anunțat că, între timp, două persoane au părăsit ședința – Dnii Mihail Olărescu și Sergiu Andronachi, astfel încât la ședință participă din acest moment 19 membri ai CRD Sud.

Cuvânt a luat **Dl Nicolae Gorban, președinte al CRD Sud**, care, în calitate de președinte al raionului Căușeni, din numele tuturor locuitorilor acestui raion, a mulțumit angajaților ADR Sud pentru susținerea acordată administrației publice locale în implementarea și aducerea la bun sfârșit a acestui proiect ambițios pentru raionul Căușeni și, în general, pentru buna cooperare, implicare și monitorizare a lucrărilor în cadrul proiectului privind modernizarea stației de epurare din orașul Căușeni.

Președintele ședinței a supus votului proiectul deciziei.

S-a votat: **Pro – 19** **Contra -0** **Abținut – 0**

S-a decis: Se adoptă Decizia nr. 04/01 din 23.09.2021 Cu privire la Raportul de progres privind implementarea Strategiei de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020, conform Planului de acțiuni provizoriu, în perioada ianuarie-septembrie 2021 (decizia se anexează).

2. S-a examinat chestiunea: Cu privire la Raportul de evaluare a proiectelor implementate de ADR Sud, în perioada anilor 2013-2016, din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională.

Dna Ileana Vivat-Simileac, specialistă în planificare și cooperare regională din cadrul Secției Planificare și cooperare regională a ADR Sud, a prezentat Raportul de

evaluare a proiectelor implementate de ADR Sud din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională.

Raportoarea s-a referit, în principal, la indicatorii de produs și de rezultat relevanți atinși în rezultatul realizării proiectului privind Reparația drumului L654 CEADÎR-LUNGA –TARACLIA, implementat de ADR Sud în perioada aprilie 2014 – decembrie 2015, din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională (44959,03 mii lei).

De asemenea, Dna Vivat-Simileac a prezentat rezultatele monitorizării și evaluării proiectului „Reparația drumului L510 ȘTEFAN VODĂ –TALMAZA", enunțând, în context, unele concluzii și recomandări la adresa beneficiarilor celor două proiecte de infrastructură supra menționate.

Dna Luminița Netedu a anunțat că, la acest moment, în sală a revenit o persoană – Dl Mihail Olărescu, astfel încât la ședință participă deja 20 de membri ai CRD Sud.

Președintele ședinței a supus votului proiectul deciziei.

S-a votat: **Pro – 20** **Contra - 0** **Abținut – 0**

S-a decis: Se adoptă Decizia nr. 04/02 din 23.09.2021 cu privire la Raportul de evaluare a proiectelor implementate de ADR Sud, în perioada anilor 2013-2016, din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională (decizia se anexează).

3. S-a examinat chestiunea: Cu privire la progresul înregistrat în implementarea proiectului "Suport pentru Consiliul Regional pentru Dezvoltare (CRD) din Regiunea de Dezvoltare Sud".

Între timp, Dna Netedu a anunțat că la ședință s-a alăturat dl Sergiu Andronachi, astfel încât, din acest moment, la ședința CRD Sud sunt prezenți 21 de membri ai CRD Sud.

Dna **Luminița Netedu**, specialistă în comunicare și relații cu APL/CRD, Secția Planificare și cooperare regională, ADR Sud, a prezentat o informație privind activitățile planificate și progresul înregistrat de către Agenție în ceea ce privește implementarea proiectului "Suport pentru Consiliul Regional pentru Dezvoltare (CRD) din Regiunea de Dezvoltare Sud, finanțat de GIZ/MSPL, în perioada septembrie 2020 – septembrie 2021.

Întrebări către raportor nu au fost.

Președintele ședinței a supus votului proiectul deciziei.

S-a votat: **Pro – 21** **Contra - 0** **Abținut – 0**

S-a decis: Se adoptă Decizia nr. 04/03 din 23.09.2021 cu privire la progresul înregistrat în implementarea proiectului "Suport pentru Consiliul Regional pentru Dezvoltare (CRD) din Regiunea de Dezvoltare Sud" (decizia se anexează).

4. S-a examinat chestiunea: Cu privire la progresul înregistrat în implementarea proiectului "Renașterea meșteșugurilor autentice populare - moștenire culturală comună ca punct focal pentru dezvoltarea economică și turistică durabilă".

Dna **Viorica Cuțitaru**, manager de proiect, Secția Managementul integrat al proiectelor, ADR Sud, a prezentat o informație amplă cu privire la progresul înregistrat în implementarea proiectului "Renașterea meșteșugurilor autentice populare - moștenire culturală comună ca punct focal pentru dezvoltarea economică și turistică durabilă", punctând asupra faptului că proiectul respectiv este finanțat de Uniunea Europeana, prin intermediul Instrumentului European de Vecinatate (ENI), în cadrul Programului Operational Comun Romania-Republica Moldova 2014-2020, fiind implementat de ADR Sud în parteneriat cu Asociația „ART-Meșteșugurile Prutului" din Iași, România.

Totodată, dna Cuțitaru a adus la cunoștința membrilor CRD Sud obiectivul general și obiectivele specifice ale proiectului, făcând o trecere în revistă a activităților realizate de la demararea proiectului - 25 iulie 2020, până la data raportării, precum și despre activitățile aflate în curs de implementare și care urmează a fi încheiate odată cu finalizarea, la 25 octombrie 2021, a proiectului.

Nicolae Gorban, președinte al CRD Sud, a adresat o întrebare pe margnea informației prezentate, și anume de ce în proiect nu au fost cuprinși cu activități și nu se regăsesc meșteșugarii din raioanele Taraclia și Ceadîr-Lunga. Ca răspuns, dna Cuțitaru a venit cu explicațiile de rigoare.

Președintele ședinței a supus votului proiectul deciziei.

S-a votat: **Pro – 21** **Contra - 0** **Abținut – 0**

S-a decis: Se adoptă Decizia nr. 04/04 din 23.09.2021 cu privire la progresul înregistrat în implementarea proiectului "Renașterea meșteșugurilor autentice populare - moștenire culturală comună ca punct focal pentru dezvoltarea economică și turistică durabilă" (decizia se anexează).

5. S-a examinat chestiunea: Cu privire la alegerea președinților și vicepreședinților Comisiilor Regionale Sectoriale din cadrul CRD Sud.

Dna Luminița Netedu, specialistă în comunicare și relații cu APL/CRD, Secția Planificare și cooperare regională, ADR Sud, a dat citire Deciziei nr. 04/02 din 27.11.2020 cu privire la constituirea Comisiilor Regionale Sectoriale (în continuare CRS) ale Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud, aprobată de CRD Sud, prin care a fost constituită Comisia Regională Sectorială în domeniul Alimentare cu Apă, Canalizare și

Infrastructură și Comisia Regională Sectorială în domeniul Dezvoltare Economică, Turism și Dezvoltare Urbană, enunțând inclusiv componența nominală a acestora.

I. Comisia Regională Sectorială în domeniul Alimentare cu Apă, Canalizare și Infrastructură are următoarea componență nominală:

1. Piotr Pușcari, președintele raionului Basarabeasca
2. Nicolae Prițcan, președintele raionului Leova
3. Ichim Anatoli, președintele raionului Cantemir
4. Alexandru Tatarescu, primarul comunei Albota de Sus, r-1 Taraclia
5. Sergiu Andronachi, primarul orașului Cimișlia;
6. Nicolae Savilencu, primarul satului Roșu, r-1 Cahul
7. Valeriu Musteață, primarul satului Saiți, r-1 Căușeni
8. Larisa Voloh, primarul satului Palanca, r-1 Ștefan Vodă
9. Reprezentant al Agenției de Dezvoltare Regională Sud.

II. Comisia Regională Sectorială în domeniul Dezvoltare Economică, Turism și Dezvoltare Urbană are următoarea componență nominală:

1. Marcel Cenușa, președintele raionului Cahul;
2. Nicolae Gorban, președintele raionului Căușeni;
3. Vasile Maxim, președintele raionului Ștefan Vodă;
4. Alexandru Bujorean, primarul orașului Leova;)
5. Gheorghe Netedu, fondator al SRL "Gusti-Lux", Cimișlia;
6. Valeriu Dragnev, director SA „Basavin & Co", Basarabeasca;
7. Alexandru Tatarescu, primarul comunei Albota de Sus, Taraclia;
8. Larisa Vilcu, director executiv AO „Fermer Agroinform", Cantemir
9. Reprezentant al Agenției de Dezvoltare Regională Sud.

Dl Nicolae Gorban, președintele CRD Sud, a consemnat că, din 8 membri cu drept de vot ai CRS în domeniul Alimentare cu Apă, Canalizare și Infrastructură, la ședință sunt prezenți 5.

Dl Mihail Olărescu, președinte al raionului Cimișlia, a propus ca în calitate de președinte al CRS în domeniul Alimentare cu Apă, Canalizare și Infrastructură să fie desemnat Dl Sergiu Andronachi, primarul orașului Cimișlia.

Iar Dl Nicolae Gorban a înaintat candidatura Dlui Nicolae Prițcan, președinte al raionului Leova, pentru funcția de vicepreședinte al comisiei supra menționate.

Dl Nicolae Gorban, președinte al CRD Sud, a supus votului candidatura Dlui Sergiu Andronachi înaintată pentru funcția de președinte al CRS Alimentare cu Apă, Canalizare și Infrastructură.

S-a votat: **Pro – 5** **Contra - 0** **Abținut – 0**

A fost supusă votului și propunerea Dlui Nicolae Gorban, ca în calitate de vicepreședinte al CRS Alimentare cu Apă, Canalizare și Infrastructură să fie desemnat Dl Nicolae Prițcan.

S-a votat: **Pro – 5** **Contra - 0** **Abținut – 0**

În calitate de reprezentant al ADR Sud în cadrul CRS în domeniul Alimentare cu Apă, Canalizare și Infrastructură, la propunerea Dnei Olga Gorban, director al ADR Sud, a fost desemnat Dl Andrei Popușoi, șef Secție Managementul integrat al proiectelor.

În cele ce urmează, Dl Nicolae Gorban a dat citire componenței nominale a CRS în domeniul Dezvoltare Economică, Turism și Dezvoltare Urbană, consemnând că din 8 membri cu drept de vot la ședința ordinară a CRD Sud sunt prezenți 7.

Dl Vasile Maxim, președintele raionului Ștefan Vodă, a propus ca în calitate de președinte al CRS în domeniul Dezvoltare Economică, Turism și Dezvoltare Urbană să fie desemnat Dl Marcel Cenușa, președintele raionului Cahul.

Propunerea a fost supusă votului.

S-a votat: **Pro – 7** **Contra - 0** **Abținut – 0**

Dl Gheorghe Netedu a înaintat candidatura Dlui Vasile Maxim, președinte al raionului Ștefan Vodă, pentru funcția de vicepreședinte al CRS în domeniul Dezvoltare Economică, Turism și Dezvoltare Urbană.

Propunerea a fost supusă votului.

S-a votat: **Pro – 7** **Contra - 0** **Abținut – 0**

În calitate de reprezentantă a ADR Sud în cadrul CRS în domeniul Dezvoltare Economică, Turism și Dezvoltare Urbană, la propunerea Dnei Olga Gorban, director al ADR Sud, a fost desemnată Dna Anastasia Rusu, șefa Secției Planificare și cooperarea regională.

În cele ce urmează, Dl Gheorghe Netedu, membru a CRD Sud, a venit cu următoarele propuneri de completare a proiectului de decizie pe marginea chestiunii examinate: Dl Netedu a propus ca proiectul de Decizie 05/04 din 23. 09.2021 să fie completat cu un punct care să conțină următorul text: "Lucrările de secretariat ale CRS vor fi asigurate de către reprezentanții ADR Sud, după cum urmează: în cadrul Comisiei Regionale Sectoriale în domeniul Alimentare cu Apă, Canalizare și Infrastructură – de Dl Andrei Popușoi, șef Secție Management integrat al proiectelor; în cadrul Comisiei Regionale Sectorială în domeniul Dezvoltare Economică, Turism și Dezvoltare Urban – de Dna Anastasia Rusu, Șefa Secției Planificare și cooperare regională".

Președintele CRD Sud a supus votului proiectul deciziei în întregime, cu completările parvenite din partea Dlui Netedu Gheorghe.

S-a votat: **Pro – 21** **Contra - 0** **Abținut – 0**

S-a decis: Se adoptă Decizia nr. 05/04 din 23.09.2021 cu privire la alegerea președinților și vicepreședinților Comisiilor Regionale Sectoriale din cadrul CRD Sud (decizia se anexează).

6. S-a examinat chestiunea: Cu privire la Raportul auditului performanței implementării Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională (SNDR) pentru anii 2016–2020 al Curții de Conturi.

Dna Olga Gorban, director al ADR Sud a informat membrii CRD Sud despre constatările Curții de Conturi, aducând la cunoștința actorilor regionali Raportul auditului performanței implementării Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2016-2020. Șefa ADR Sud a vorbit despre alocarea resurselor financiare în Regiunea de Dezvoltare Sud în perioada anilor 2016-2020 din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și valorificarea acestora, prezentând, totodată, o sinteză a rezultatelor obținute la implementarea acțiunilor pe domenii de intervenție - Alimentare centralizată cu apă și canalizare, Managementul deșeurilor solide, Infrastructura drumurilor, Eficiența energetică a clădirilor publice, Dezvoltarea infrastructurii de suport în afaceri și Dezvoltarea infrastructurii turistice.

În concluzie, directorul ADR Sud, Olga Gorban, a punctat asupra recomandărilor auditului, menționând că, pe viitor, se impune necesitatea selectării și aprobării în Documentul Unic de Program (DUP) a proiectelor investiționale în limita surselor real disponibile pentru realizarea acestora, cu ajustarea DUP pe măsura identificării unor surse financiare noi, includerea în DUP doar a proiectelor investiționale de prioritate majoră pentru regiune și asigurarea acestora cu resurse financiare reale, în scopul de a exclude practica de dezafectare a mijloacelor financiare pentru proiectele care nu sunt de importanță regională majoră, dar și asigurarea nivelului adecvat de realizare a proiectelor reieșind din resursele financiare disponibile ș.a.

Președintele ședinței a supus votului proiectul deciziei.

S-a votat: **Pro – 21** **Contra - 0** **Abținut – 0**

S-a decis: Se adoptă Decizia nr. 06/04 din 23.09.2021 cu privire la Raportul auditului performanței implementării Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională (SNDR) pentru anii 2016–2020 al Curții de Contur (decizia se anexează).

Președintele ședinței a anunțat ședința închisă.

Digitally signed by Gorban Nicolae
Date: 2021.09.28 11:02:33 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Președintele CRD Sud **Nicolae GORBAN**

Secretarul Consiliului **Luminița NETEDU**